

EEKHOORNNEST VERHUISD

Carola Koksmä

Zondag 19 april, tien uur 's ochtends. De tuin heeft nog de verstilde sfeer van de vroege ochtend als ik naar de keuken loop om het ontbijt klaar te maken. Ik kijk uit het raam en zie toevallig 'onze' eekhoorn op zijn bijna dagelijkse tocht door de tuin rennen. Niets bijzonders dus, maar de sierlijkheid en beweeglijkheid van het dier fascineren me altijd weer. Sinds onze kat 'niet meer is', heb ik gemerkt dat de eekhoorn zich dichtër bij huis waagt, zich zelfs tegoed doet aan het voor de vogels opgehangen pindasnoer op één meter afstand van het raam. Rustig laat ze zich dan door mij bekijken, allerlei capriolen uithalend om vooral ook die laatste pinda te bemachtigen.

Ook nu rent ze dicht langs het huis, over het terras, in de richting van de dikke den waaraan een grote nestkast hangt die de afgelopen jaren steeds werd bewoond door een boomklever. Ik verdenk onze eekhoorn al van roofzuchtige neigingen, een zondags eitje voor het ontbijt? Maar opeens zie ik dat ze iets in haar bek heeft, op een manier zoals ik onze poes soms met een vogeltje zag: een beetje schuldig, maar vooral met een houding van 'ik doe niets bijzonders, dus ik wil niet gezien worden'.

Ik volg de tocht van de eekhoorn en zie tot mijn verbazing dat ze het bruine bolletje door de opening van de nestkast propt en er dan zelf ook in verdwijnt. Even later komt ze weer tevoorschijn, rent dezelfde weg via het terras naar de voorkant van het huis, naar de den daar, waaraan ook een grote nestkast hangt, die vorig jaar als eekhoornkraamkamer heeft gediend. Ze roetsjt omhoog, gaat opgewonden op de nestkast zitten en zwaait driftig met haar staart heen en weer, onderwijl spiedend naar alle kanten. Dan verdwijnt ze opeens naar binnen.

Worstelen

Ondertussen begrijp ik dat ze met een jong aan het slepen is geweest. Maar

"Ze roetsjt omlaag..." Foto Jaap Mulder

Eekhoorns rond het huis hebben is iets moois; doordat ze veel overdag actief zijn, valt er vaak iets aardigs te zien. *Foto Jaap Mulder*

voordat ik kan bedenken welke reden ze daarvoor kan hebben gehad, komt ze tevoorschijn met een nieuw bruin bolletje. Door de verrekijker zie ik nu duidelijk een miniatuur-eekhoorn: een geprononceerd staartje, oogjes open, een prachtig vachtje en zéér levendig tegenpartelend. Opnieuw rent moeder-eekhoorn - dat is nu wel duidelijk - richting nieuwe woning. Daar probeert ze haar tegenstribbelend jong door de opening te krijgen. Het gaat bijna fout. Het kleintje hangt niet als een jong poesje aan zijn nekvel in moeder's bek, maar heeft de pootjes stevig om moeders nek en wil niet loslaten. Maar met zijn tweeën tegelijk door het gat gaat echt niet. Na enig geworstel wordt echter ook dit jong naar binnen geperst. Alléén komt ze weer naar buiten, roetsj, roetsj.... is er nog één?

Ondertussen heb ik mijn eega uit bed getrommeld, in de hoop dat hij meer licht kan werpen op de oorzaak van deze verhuizing. Het nieuwe huis is kleiner, ligt minder rustig, heeft de opening aan de zuidwestkant in plaats van aan de noordkant en is van elf tot vijf een echte doorzonwoning. Waarom doet ze dit? Is

er een kat geweest, of een marter misschien?

Onverzettelijk

Opeens ziet ze mij voor het raam staan en houdt stil. We kijken elkaar doordringend aan. Wat denkt ze...? Hup, daar gaat ze weer naar de voortuin. Hetzelfde ritueel volgt, alleen komt ze nu wel met een erg groot jong naar buiten. Het lijkt me dood te zijn. Ik denk de reden van haar verhuizing gevonden te hebben en wacht ademloos af wat ze met dit jong gaat doen. Ze sleept het met veel moeite boven op de kast. Juist op dat moment komt het tot leven. Het rolt zich op tot een bol, slaat de pootjes om moeders nek en wordt zo ook naar het nieuwe huis gebracht. Deze keer zal het haar niet lukken, denk ik. Het gat te klein, het jong te groot. Mijn angst wordt bewaarheid, ze laat bij haar onverzettelijke poging het jong naar binnen te krijgen, het vallen. Ik slaak een kreet. M'n moederhart draait zich om, ik wil dit niet meer zien. Als ik enkele tellen later toch kijk, zie ik haar mét jong al weer naar boven gaan. Ze heeft besloten het anders te doen, eerst zelf naar binnen en dan het jong naar binnen trekken. Dat lukt, dit was nummer drie.

De Winkler Prins... ja hoor, vijf kan best. Steeds dezelfde route, dezelfde

Naschrift

In zijn boek 'Squirrels in Britain' schrijft Keith Laidler (p. 88): "Wanneer de eekhoornmoeder vindt dat het voortplantingsnest te gevaarlijk is, zal ze de jongen één voor één naar een veiliger plaats brengen. Anders dan bij de meeste andere dieren worden de jongen niet bij het nekvel opgetild, maar pakt de moeder ze met de tanden beet in de losse huid bij de poten of de flank. Bij de gewone eekhoorn loopt er een opvallende huidplooi van de elleboog tot de flank, die in vele opzichten doet denken aan de vlieghuid bij de vliegende eekhoorns... Direct vanaf de geboorte vertonen de jongen een sterke neiging zich aan elk beschikbaar object vast te klampen als ze worden opgepakt. Dus, wanneer een jong door de moeder in de flank wordt beet-gepakt, houdt hij zich met de poten aan een zijde van de nek van de moeder vast en slingert zijn staart om de andere. De moeder kan er dan vandoor gaan met dit levende bundeltje veilig onder haar kin geplooid."

Laidler vermeldt ook nog dat gevaar van roofvijanden niet de enige reden voor de eekhoornmoeder is om de jongen te verplaatsen, maar dat ook de kwaliteit van het nest aanleiding tot verplaatsing kan geven. Zogende wijfjes hebben veel last van ectoparasieten, in het bijzonder van vlooiën, wat ook een reden zou kunnen zijn om van nest te wisselen.

Over het opmerkelijke verschil in grootte tussen de jongen heb ik geen gegevens kunnen vinden. Weet iemand daar iets van?

Sim Broekhuizen, Eltersehof 24, 6721 ZZ Bennekom

"Opeens ziet ze mij voor het raam staan en houdt stil. We kijken elkaar doordringend aan." Foto Jaap Mulder

procedure en de jongen met hun pootjes om moeders nek. Vijf van die dotjes in een toch niet al te groot onderkomen? Hoe ziet dat er van binnen uit?

Voordat ze definitief haar oude huis verlaat, kijkt ze nog eenmaal spiedend om zich heen en verlaat de boom via een omtrekkende beweging langs de voorkant van ons huis, terug naar de kids. Ze gaat naar binnen, reddert nog wat en zit vervolgens doodstil met haar kopje naar buiten. Voedertijd? Ik besluit haar verder met rust te laten en uiteindelijk het ontbijt klaar te maken, nog steeds onzeker over haar beweegredenen voor de verhuizing.

Wie weet is er iemand onder de lezers van Zoogdier die meer kan vertellen over zo'n verhuizing?

Koksma, Thijsselaan 13,
6705 AK Wageningen